

Ungvári Álmos – Hojnyák Dávid

Gondolatok az alkotmányos identitásról a lengyel és a magyar alkotmánybíróság 2021-es határozata nyomán

Az utóbbi évek egyik leginkább kutatott közjogi témájának tekinthető az alkotmányos identitás problémaköre, amely elsősorban az európai integrációval összefüggésben, a tagállamok alkotmányjoga és az Európai Unió joga közötti alkotmányos viszony vonatkozásában jelenik meg. Felmerül a kérdés, hogy a nemzeti alkotmánybíróságok és legfelsőbb bíróságok milyen és mekkora szereppel bírnak az alkotmányos identitás kategóriájába tartozó értékek védelme vonatkozásában. A tanulmány nem vállalkozik az alkotmányos identitás fogalmi elemeinek meghatározására, sem pedig az Európai Unió Bírósága, illetve a tagállami alkotmánybíróságok joggyakorlatának áttekintésére és összegzésére. Csupán két olyan, a közelmúltban született alkotmánybírósági döntés vizsgálatára kerül sor, mely döntések az alkotmányos identitással kapcsolatos joggyakorlat és közjogi-politikai diskurzus legújabb elemeinek tekinthetők. 2021 októberében a lengyel alkotmánybíróság kimondta az Európai Unióról szóló szerződés egyes cikkeinek alkotmányellenességét, 2021 decemberében pedig a magyar alkotmánybíróság hozott az alkotmányos önazonosság fogalmának értelmezése szempontjából releváns döntést. A tanulmány e két határozatot mutatja be és hasonlítja össze röviden.

Kulcsszavak: alkotmányos identitás, Európai Unió, Lengyelország, Magyarország, alkotmánybíróság

Thoughts on constitutional identity in the light of the resolutions of the Polish and the Hungarian constitutional court in 2021

In recent years the issue of constitutional identity has been one of the most examined topic of public law. This theme emerges principally with regard to the European integration as well as the constitutional relation between the EU law and the constitutional law of the states. The role of national constitutional courts and supreme courts in protecting values of constitutional identity is also controversial. The study does not determine the definition of constitutional identity, besides it does not survey and summarize neither the Court of Justice of the European Union's nor the national constitutional courts' jurisprudence. The article solely examines two cases from the recent past that are new and relevant parts of the public debate regarding the issue of constitutional identity. In October 2021, Poland's constitutional court declared some articles of the Treaty on European Union to be partially unconstitutional. In addition the constitutional court of Hungary reached a decision in December 2021 that has serious relevance with regard to the interpretation of the category of constitutional identity. The article briefly presents and compares these two resolutions.

Keywords: constitutional identity, European Union, Poland, Hungary, constitutional court